

P R O M E M O R I A

Datum 2018-12-03

FI Dnr 18-22410

Författare Avdelningen för Bankanalys

Stresstest för bedömning av kapitalplaneringsbufferten - specifik kalibrering av riskfaktorer och resultat i översyns- och utvärderingsprocessen (ÖUP) 2018

Sammanfattning

Finansinspektionens (FI) stresstestmetod för att fastställa de största företagens kapitalplaneringsbuffertar är uppdelad i två delar

- en som beskriver de övergripande metodvalen
- en som beskriver den specifika kalibreringen av riskparametrar.

De övergripande metodvalen redovisades i en beslutspromemoria som FI publicerade den 10 augusti 2016¹. Dessa kommer inte att förändras år för år. Den specifika kalibreringen av riskparametrarna omvärderas däremot från år till år. I denna promemoria beskrivs den kalibrering som FI har använt i ÖUP 2018. De detaljerade metodvalen och kalibreringen av riskparametrarna har inte ändrats jämfört med ÖUP 2017².

1. Bakgrund och övergripande metod

I FI:s övergripande metodval anges att kapitalplaneringsbufferten ska ha en sådan storlek att den åtminstone täcker de försämringar av kapitaltäckningen som svarar mot att företaget utsätts för en *svår men inte osannolik finansiell påfrestning*.

---

¹ Se promemorian ”Stresstestmetod för bedömning av kapitalplaneringsbufferten” (FI Dnr 15-11526)

(http://www.fi.se/upload/43_Utredningar/40_Skrivelser/2016/stresstestmetod-pm-160810.pdf)

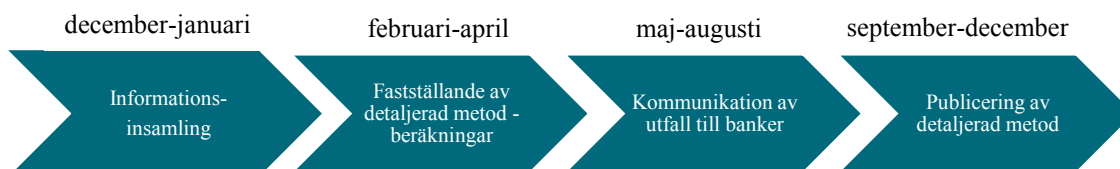
² Se promemorian ”Stresstest för bedömning av kapitalplaneringsbufferten - specifik kalibrering av riskfaktorer och resultat i översyns och utvärderingsprocessen (ÖUP) 2017” (FI Dnr 17-19998)

(<https://www.fi.se/contentassets/bda5b5f7298145f5a429b7320067668f/pm-specifika-riskfaktorer-oup-2017.pdf>)

De övergripande metodvalen kommer inte att förändras. Det ramverk som fastställts innebär att:

- Stresstestet utgår från ett startläge med balansräkning och resultaträkning från företagens inrapporterade finansiella data och med ett antagande om statisk balansräkning.
- Stresstestet avser tre år och konstrueras genom förändringar i operativa parametrar utan makroekonomiska antaganden och där den största påfrestningen tillförs företagen under det första året.
- Den övergripande kalibreringen för den sammantagna effekten av förändringar av riskparametrar bedöms svara mot ett negativt finansiellt utfall för företagen som inträffar minst tre gånger per sekel, men inte mer än tio gånger per sekel.
- Utfallen av stresstestet kommer att beräknas genom en top-down-ansats. Det innebär att FI – och inte företagen själva – kommer att utföra de beräkningar som behövs för att bedöma utfallet, baserat på de data som företagen rapporterat in periodiskt eller genom särskilda informationsinhämtningar.

Stresstestmetoden har använts för att beräkna storleken på kapitalplaneringsbufferten på konsoliderad nivå för de banker och kreditmarknadsföretag där ÖUP har genomförts under 2018 och som har klassificerats i tillsynskategori 1 eller 2 av FI³. Dessa benämns fortsättningsvis ”företagen” i denna promemoria. Jämfört med föregående år har Avanza och Nordnet nu klassificerats till tillsynskategori 2 och för SBAB och Skandiabanken har ingen ÖUP genomförts 2018. De detaljerade metodvalen kommer att omvärderas varje år. Dessutom kan de ingående riskfaktorerna behöva variera, beroende på vilka företag som ingår i stresstestet och hur deras affärsmodeller och riskprofiler ändras. Den exakta kalibreringen av stressnivån för riskfaktorerna behöver därtill anpassas till konjunkturen och risknivån i det finansiella systemet. FI redovisar normalt den detaljerade kalibreringen av riskparametrarna i efterhand. Figuren nedan visar tidsschemat för den årliga stresstestprocessen.

³ Instituterna i tillsynskategori 1 och 2 där ÖUP genomförts 2018 var Nordea, Svenska Handelsbanken, Swedbank, Skandinaviska Enskilda Banken, SEK, Kommuninvest, Länsförsäkringar Bank, Landshypotek, Avanza och Nordnet.

2. Specifik kalibrering av riskfaktorer 2018

De detaljerade metodvalen och kalibreringen av riskparametrarna är oförändrade jämfört med ÖUP 2017. Årets stresstest utgick från ett startläge med balans- och resultaträkning från företagens inrapporterade finansiella data för fjärde kvartalet 2017. FI utgick från företagens intjäning⁴ under helåret 2017 för skattningar av företagens stressade resultat för åren 2018-2020.

Stress av intjäningen

Stress av intjäningen påverkar räntenettet, provisionsnettot och det finansiella nettoresultatet. De komponenter som inkluderades innebar

- en parallellförskjutning av marknadsräntan uppåt med 100 baspunkter respektive nedåt med 50 baspunkter – av dessa scenarier valdes det med mest negativt utfall för respektive företag
- en ökning av företagets egen finansieringskostnad för marknadsfinansiering med 50 baspunkter
- en försämring av de konjunkturkänsliga årliga provisionsintäkterna med 20 procent, medan övriga årliga intäkter och kostnader försämrades med 5 procent
- en försämring av det finansiella nettoresultatet med 20 procent jämfört med resultatet 2017.

Stress av tillgångar på balansräkningen

Stress av tillgångar på balansräkningen innebär

- kreditförluster som kalibreras från 97 procent konfidensnivå applicerad på IRK-företagens aggregerade kreditriskrapportering i COREP
- operativa förluster som motsvarar 4,0 procent av totala nettointäkter varje år 2018-2020.

Tabell 1 visar storleken på de stressade kreditförlusterna första året under stresstestet med utgångspunkt från IRK-företagens⁵ parametrar för 2017. Företagens kreditförluster antas klinga av under de följande åren. För det andra

⁴ För finansiella grupper beräknas intjäningen från FINREP: ”Total operating income,net” – ”Administrative expenses” och för övriga från Standardrapporten: ”Resultat före kreditförluster”.

⁵IRK-företagen är de företag som har tillstånd av FI att använda en intern riskklassificeringsmetod för kreditrisk.

respektive tredje året bestäms kreditförlusterna till 50 respektive 25 procent av kreditförlustens storlek år 1.

Tabell 1. Genomsnittliga modellerade kreditförluster första året under stresstestet i ÖUP 2018 uttryckt i procent av exponeringens storlek.

	Bolån	Företag	Konsumtionskrediter	Kreditinstitut
Danmark	0,50 %	1,06 %	1,40 %	0,15 %
Estland	0,50 %	1,62 %	2,38 %	0,48 %
Finland	0,50 %	0,95 %	1,62 %	0,28 %
Lettland	0,94 %	1,81 %	3,14 %	0,83 %
Litauen	0,65 %	1,69 %	2,00 %	0,42 %
Norge	0,50 %	0,99 %	1,12 %	0,16 %
Storbritannien	0,50 %	0,83 %	1,24 %	0,35 %
Sverige	0,50 %	0,83 %	1,04 %	0,17 %
Tyskland	0,50 %	1,24 %	1,35 %	0,39 %
Övriga länder	0,50 %	1,23 %	1,39 %	0,43 %

Stress av riskvägda exponeringsbelopp

Företagens kapitalkrav ökar om de riskvägda tillgångarna ökar. FI har gjort följande förenklade antaganden:

- De riskvägda tillgångarna för kreditrisk ökar generellt med 15 procent under scenariots första år för de portföljer där kreditrisken kapitaltäcks med interna modeller.
- Riskvägda tillgångar påverkas också av att redovisningsvalutan antas försvagas med 10 procent första året.
- Förfallna kreditexponeringar får riskvikt noll.

3. Utfallet i stresstestet för ÖUP 2018

FI beräknar utfallet i stresstestet som summan av följande två termer:

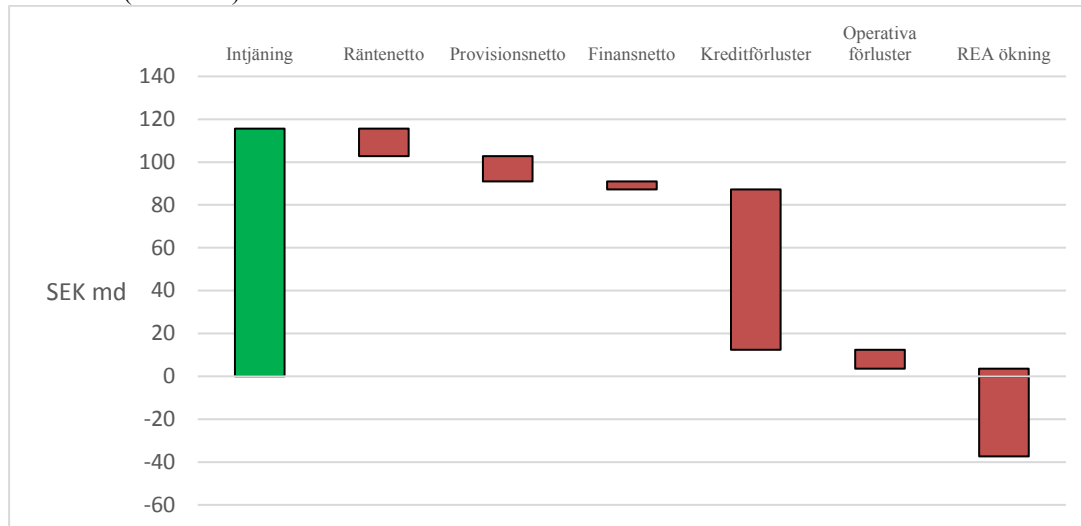
1. ett eventuellt negativt resultat
2. en eventuell ökning av kapitalkravet till följd av att de riskvägda tillgångarna ökar.

Ett eventuellt förhöjt kapitalkrav (2) beräknas från ökning av:

- minimikapitalkravet enligt pelare 1, som motsvarar 4,5 procent av de riskvägda tillgångarna
- den bankspecifika kontracykliska bufferten, som varierar i storlek mellan 0,7 och 2,0 procent av de riskvägda tillgångarna
- kapitalkonserveringsbufferten, som motsvarar 2,5 procent av de riskvägda tillgångarna
- systemriskbufferten, som tillämpas för de fyra storbankerna och motsvarar 5 procent av de riskvägda tillgångarna.

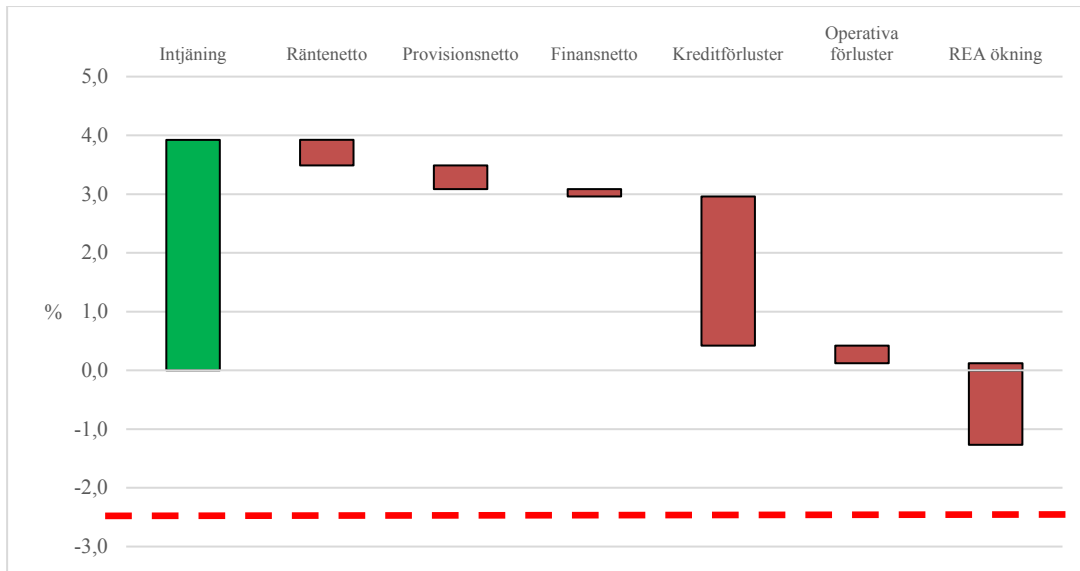
Utfallet för det värsta året under stresstestets tre år visar hur stor kapitalplaneringsbufferten behöver vara. Figurerna 1–2 visar utfallet för banksystemet i scenariot för att bedöma kapitalplaneringsbufferten. Med banksystemet avses här den grupp av tio företag som ingår i stresstestet⁶. Dessa företag står för mer än 90 procent av utlåningen till allmänheten i Sverige. För banksystemet motsvarar utfallet i stresstestet det värsta året (år 1) en kapitalplaneringsbuffert som är mindre än kapitalkonserveringsbufferten, det vill säga mindre än 2,5 procent av riskvägda tillgångar. Utfallet i stresstestet drivs framförallt av höga kreditförluster i kombination med väsentligt högre kapitalkrav på grund av ökning i riskvägda tillgångar.

Figur 1. Utfall i stresstestet det värsta året (år 1) för banksystemet definierat som gruppen av tio banker (SEK mdr).

Figur 2. Utfall i stresstest år 1 för banksystemet definierat som gruppen av tio banker (% av REA 2017).

⁶ Nordea flyttade sin legala hemvist till Finland den 1 oktober 2018, men eftersom FI har haft tillsynsansvar för gruppen under hela ÖUP processen 2018 så inkluderas Nordea i underlaget.

De huvudsakliga intjäningskällorna för de svenska storbankerna är räntenettet och provisionsnettot. Det finansiella nettoresultatet bidrar till intjäningen i mindre utsträckning.

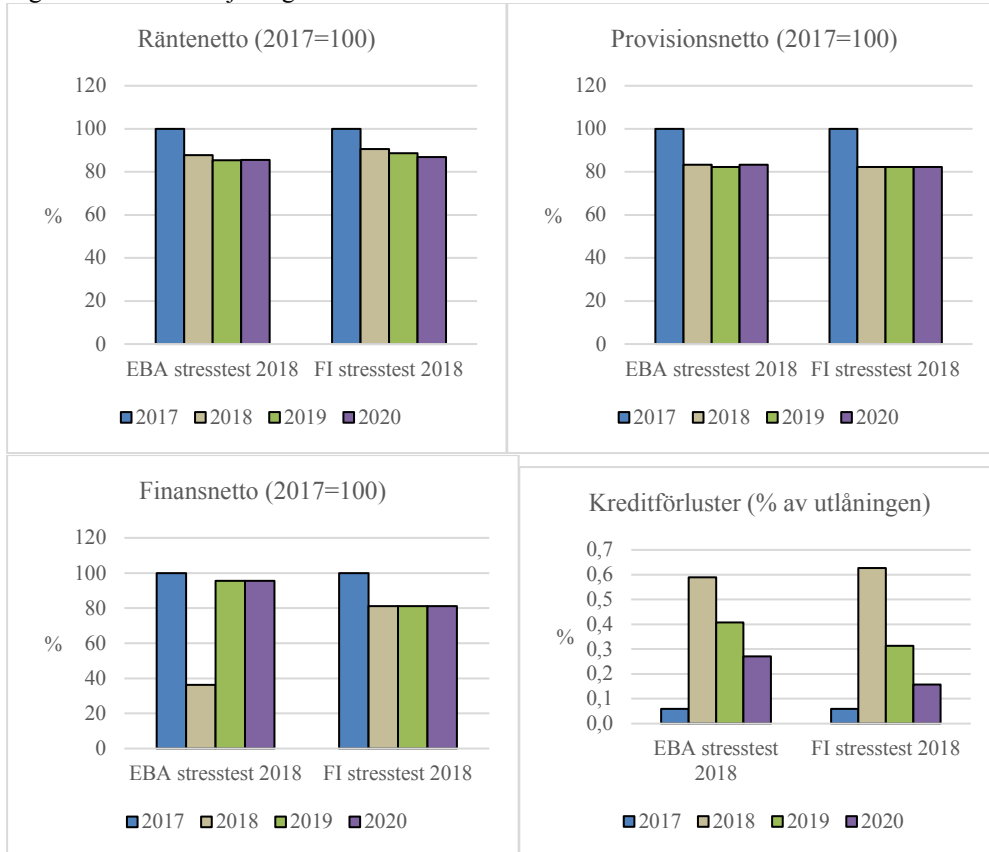
4. Jämförelse mellan utfallen i FI:s och EBA:s stresstest

Under 2018 har det även genomförts ett stresstest av Europeiska bankmyndigheten (EBA). Nedan görs en jämförelse mellan FI:s stresstest och EBA:s. Figur 3 sammanfattar hur resultaträkningen stressas 2018–2020 i EBA:s respektive FI:s stresstest jämfört med basåret 2017⁷.

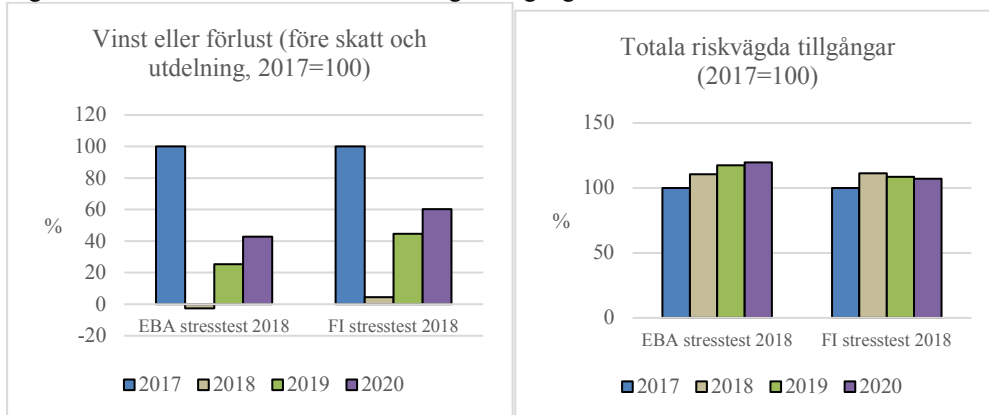
I EBA:s scenario stressas intjäningen relativt mildt; de svenska bankerna visar vinst i det stressade scenarierna, med undantag för det första året (Figur 4). Kreditförlusterna ökar kraftigt, men från en låg nivå. FI:s något mindre allvarliga scenario ger en något lägre stress av räntenettet och lägre kreditförluster över hela treårsperioden jämfört med utfallet i EBA:s stresstest. Effekten på finansnettot är också totalt sett mildare i FI:s scenario. Men dynamiken skiljer sig från utfallet från i EBA:s stresstest eftersom FI använder en schablonmetod. Andra skillnader i FI:s och EBA:s utfall förklaras av till exempel skillnader i modelleringen av operativa förluster och motparts förluster.

⁷ Alla resultaten visar utfallet för de tre storbankerna och Nordea, där balans- resultaträkning och kärnprimärkapitalet summerats.

Figur 3. Stress av intjäningen i EBA:s och FI:s stresstest 2018.

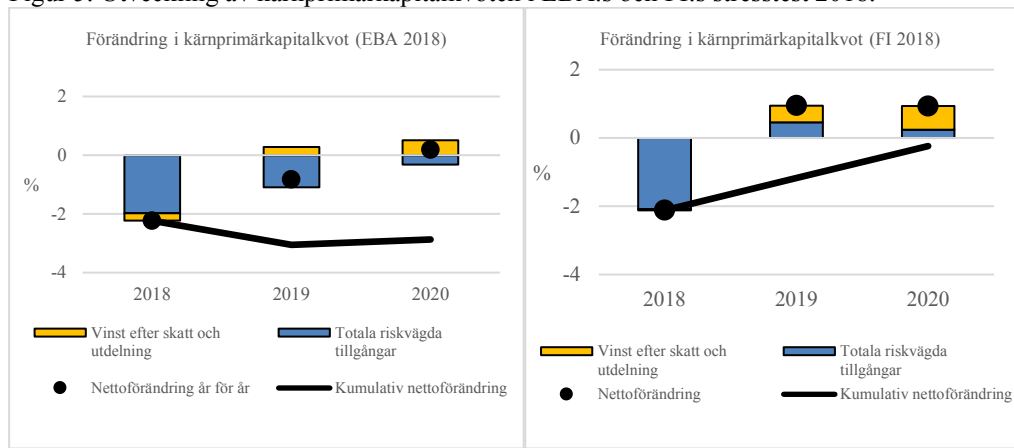

Figur 4. Stressat resultat och totala riskvägda tillgångar i EBA:s och FI:s stresstest 2018.

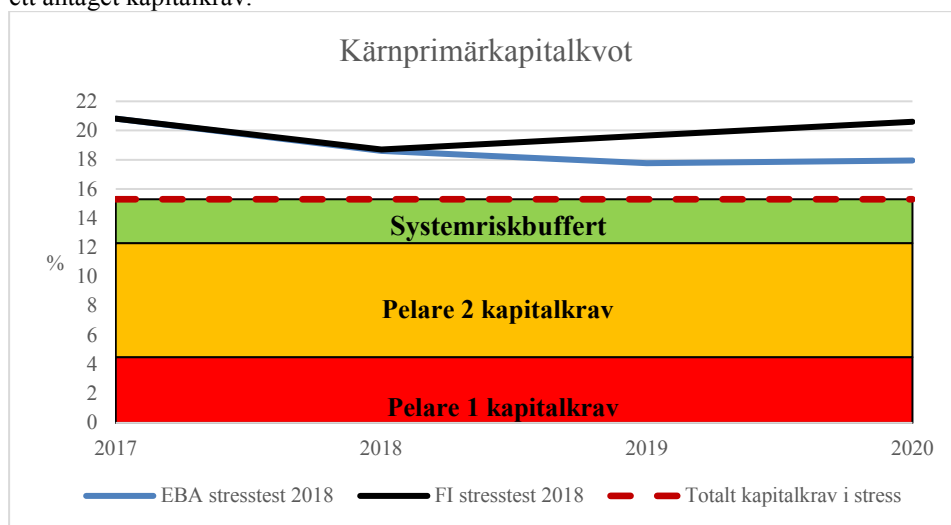

Sammanfattningsvis visar figur 5–6 hur kärnprimärkapitalkvoten utvecklas i FI:s respektive EBA:s scenario.

Figur 5. Utveckling av kärnprimärkapitalkvoten i EBA:s och FI:s stresstest 2018.

Figur 6. Utveckling av kärnprimärkapitalkvoten i EBA:s och FI:s stresstest 2018 i relation till ett antaget kapitalkrav.

Det är värt att notera att det i huvudsak är ökningen av totala riskvägda tillgångar som leder till en minskning av kärnprimärkapitalkvoten. I FI:s stresstest sker en viss återhämtning av kärnprimärkapitalkvoten under 2019–2020 på grund av att vinsten ökar och de riskvägda tillgångarna minskar. I EBA:s stresstest ökar de riskvägda tillgångarna varje år i scenariot. Ökningen är större jämfört med utfallet i FI:s stresstest och det sker ingen återhämtning av kärnprimärkapitalkvoten. Skillnaderna mellan utfallen kan i första hand förklaras med att FI:s scenario är tänkt att motsvara en något mildare konjunktur nedgång jämfört med EBA:s scenario, vilket också innebär en viss ekonomisk återhämtning under den senare delen av scenariot. I båda utfallen förblir marginalen stor mellan kärnprimärkapitalkvoten och ett tänkt kapitalkrav i stress⁸.

⁸ Den konjunkturscykliska bufferten antas vara avvecklad i en allvarlig konjunkturredgång och kapitalkonserveringsbufferten är tänkt att kunna användas i stress.